

Akredytacja
Państwowej Komisji Akredytacyjnej
(Uchwała Nr 474/2010
z dn. 27.05. 2010r.)1111

Zadania rodziców i nauczycieli w rozwijaniu zdolności dzieci

Prof. dr hab. Anna Izabela Brzezińska

Instytut Psychologii
Wydział Nauk Społecznych
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Najpierw rozpoznanie: kto jest zdolny ?

- **Rodzice:** czy moje dziecko jest zdolne?
- **Rodzice:** czy nauczyciele mego dziecka są zdolni?

- **Rodzice:** czy dyrektor szkoły jest zdolny?
- **Nauczyciele:** czy moi uczniowie są zdolni?
- **Nauczyciele:** czy rodzice uczniów są zdolni?

- **Nauczyciele:** czy nasz dyrektor jest zdolny?
- **Dyrektor:** czy uczniowie mojej szkoły są zdolni?
- **Dyrektor:** czy rodzice uczniów są zdolni?
- **Dyrektor:** czy moi nauczyciele są zdolni?

Na czym polegają różnice między ludźmi pod względem zdolności ?

- **różnice w typie układu nerwowego:**
„szybcy” i „wolni”, „działacze” i „myśliciele albo marzyciele”
- **różnice w ogólnym poziomie inteligencji:**
ludzie są bardziej i mniej „bystrzy”, większość ma przeciętny poziom inteligencji, bardzo mało jest geniuszy oraz osób ze znaczną niepełnosprawnością intelektualną
- **różnice w gotowości do uczenia się, w**

- jest wybitna/y, ma talent w jakimś obszarze

- ma wyraźne predyspozycje w kilku obszarach

- ma twórczość w niektórych sytuacjach

- umie przystosować się do różnych sytuacji

ZDOLNY
CZYLI JAKI
?

Dzieci typu: umie przystosować się do różnych sytuacji

Wzmacnianie poprzez:

- **Włączanie dziecka w pomoc w różnych codziennych sytuacjach**
- **Dawanie wielu zadań, obowiązków**
- **Rozważne, tylko „z daleka” kontrolowanie**
- **Docenianie samodzielności**
- **Uruchamianie i wzmacnianie samooceny, a nie jedynie**

Stymulowanie rozwoju poprzez:

- **Nowe sytuacje**
- **Nowe osoby**
- **Nietypowe zadania**
- **Trudne zadania**
- **Zabawy oparte na wymyślaniu, fantazjowaniu**
- **Treningi twórczego myślenia**
- **Pytanie o zdanie, o opinię**
- **Pytanie o pomysły na**

Dzieci typu: ma twórcze pomysły w różnych sytuacjach

Umie przystosować się do różnych sytuacji:

- wykorzystywanie jak najczęściej jego pomysłów
- włączanie w działania innych osób i grup – pomoc rodzeństwu, kuzynom, sąsiadom, kolegom
- rozwijanie poprzez udział w różnych zajęciach poza domem i

Nie umie przystosować się do różnych sytuacji

- częste rozmowy na temat pomysłów, ich realności, skutków (np. pirotechnik, eksperymentator)
- wielka rozwaga przy ocenianiu i ew. karceniu
- pomoc w modyfikowaniu tych pomysłów i dostosowywaniu ich

Dzieci typu: ma wyraźne zdolności w kilku obszarach

- ma twórcze pomysły w różnych sytuacjach
- umie przystosować się do różnych

- **nie ma twórczych pomysłów w różnych sytuacjach**
- umie przystosować się do różnych sytuacji

- ma twórcze pomysły w różnych sytuacjach
- **nie umie przystosować się**

- nie ma twórczych pomysłów w różnych sytuacjach
- nie umie przystosować się do różnych sytuacji

Dzieci typu: wybitna/y, ma talent w jakimś obszarze

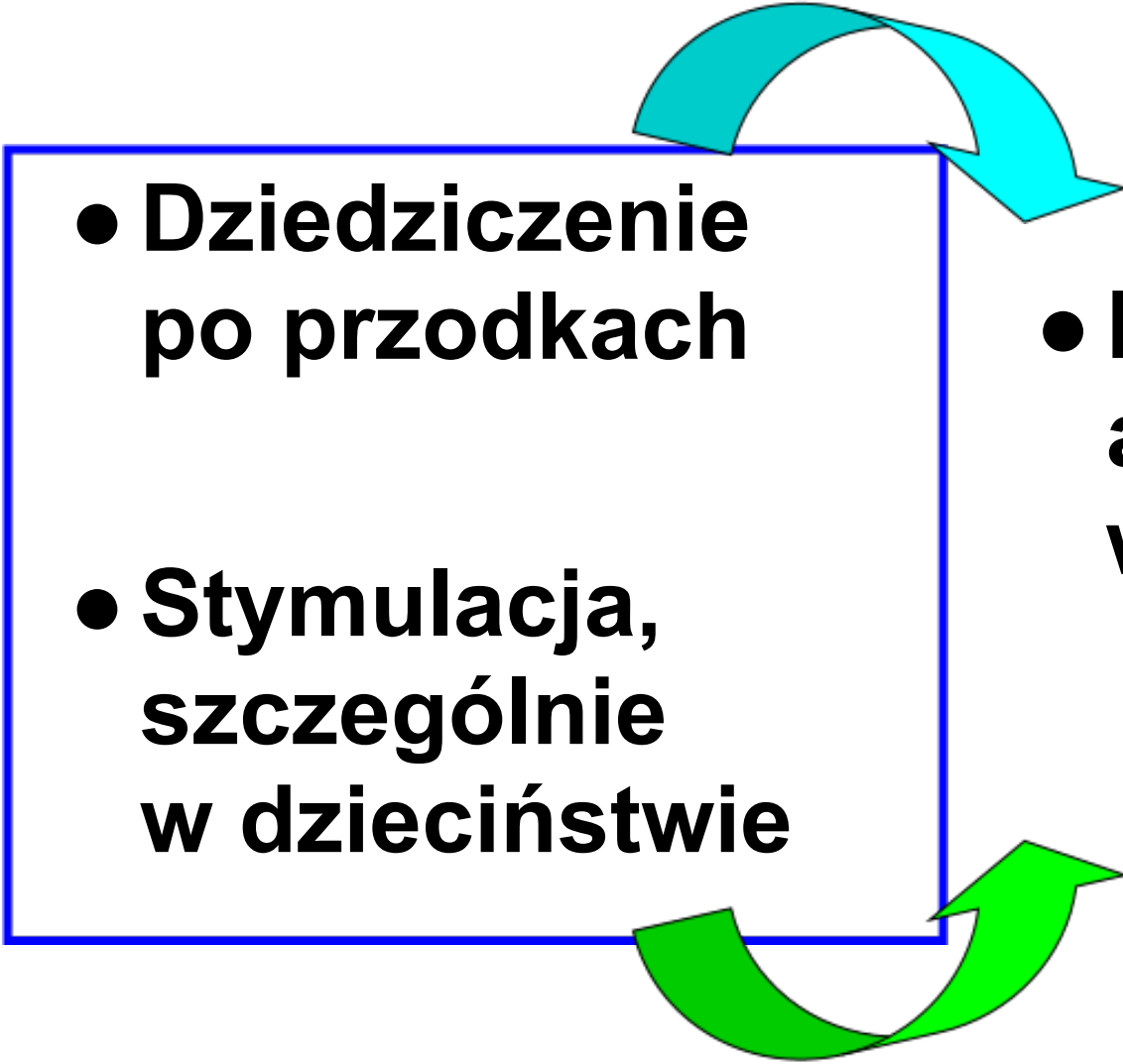
- ma twórcze pomysły w różnych sytuacjach
- umie przystosować się do różnych sytuacji

- **nie ma twórczych pomysłów w różnych sytuacjach**
- umie przystosować się do różnych sytuacji

- ma twórcze pomysły w różnych sytuacjach
- **nie umie przystosować się do różnych sytuacji**

- nie ma twórczych pomysłów w różnych sytuacjach
 - nie umie przystosować się do różnych sytuacji
-

Skąd się biorą różnice między ludźmi pod względem zdolności ?

-
- **Dziedziczenie po przodkach**
 - **Stymulacja, szczególnie w dzieciństwie**

- **Rodzaj aktywności własnej dziecka:**
 - **twórcza**
 - **nietwórcza**

Wskazówki wychowawcze dla wszystkich dorosłych

Co szkodzi:

- nadmierne zawstydzanie
- zwracanie uwagi, karcenie przy świadkach
- ciągła kontrola
- poganianie
- porównywanie z innymi dziećmi lub dorosłymi
- zainteresowanie sprawami dziecka „od święta”
- przewaga kar i karcenia nad wyrażaniem zadowolenia

Co pomaga

- rozsądna swoboda
- dyskretna kontrola
- zawieranie umów z dzieckiem i ich przestrzeganie
- częste, codzienne rozmowy, „przy okazji”
- częste wyrażanie swego zadowolenia, także wobec innych, a dziecko jest tego świadkiem
- rozsądne materialne

Podstawowe zasady organizacji środowiska rozwoju sprzyjającego rozwojowi zdolności

- **Bogactwo i różnorodność** sytuacji, zdarzeń, kontaktów z ludźmi, z różnymi formami kultury wysokiej i niskiej
- **Mobilność** rodziców, rodziny, klasy, szkoły – kontakty rzeczywiste i poprzez internet
- Trudne sytuacje i zadania jako **wyzwania**
- **Wsparcie emocjonalne**
- **Wzmacnianie samodzielności**
- **Nagradzanie za dzielność**

Zadania rodziców i rodziny

- Utrzymywanie choćby sporadycznych kontaktów z dalszą rodziną
- Budowanie więzi z sąsiadami
- Włączanie się w życie lokalnych wspólnot, społeczności
- Podtrzymywanie tradycji rodzinnych, lokalnych, regionalnych
- Rozsądne kontrolowanie kontaktów dziecka z rówieśnikami
- Dbanie o to, by dziecko poznawało bliższą i dalszą okolicę
- Czytanie i zachęcanie do samodzielnego czytania, zadawania pytań, śledzenia bieżących wydarzeń, komentowania ich, wspólne buszowanie po internecie
- Rozmawianie z dzieckiem przy każdej okazji
- Nakładanie obowiązków na dziecko, stawianie przed wyzwaniami

Zadania szkoły: 3 x 2 rodzajów uczenia się

- uczenie się **od** nauczyciela (pokazuje rozwiązanie)
- uczenie się **z pomocą** nauczyciela (pomaga, gdy dziecko natrafia na przeszkody)
- uczenie się **razem** z nauczycielem (wspólne poszukiwanie rozwiązania)

- uczenie się **od** rówieśników (gdy są bardziej kompetentni)
- uczenie się **z pomocą** rówieśników (korzystanie z ich pomocy, gdy samemu nie daje się rady)
- uczenie się **razem** z rówieśnikami (wspólne rozwiązywanie problemów i radzenie

Jaka szkoła ?

- Wysoka kultura organizacyjna szkoły dająca dyrektorowi, nauczycielom, rodzicom i uczniom poczucie bezpieczeństwa i szanująca autonomię
- Metoda projektów
- Praca w zespołach o różnych kryteriach doboru
- Praca indywidualna, w różnych parach, w zespołach o różnej wielkości
- *Tutoring* rówieśniczy (*peer-to-peer*)
- Włączanie dzieci w różne role w procesie edukacji w klasie i poza klasą, w szkole i

Dziękuję za
uwagę !

